

ב"ד. אור ליום ג', יו"ד בסלו ה'תשמ"א*

פְּדָה בשלום נפשי מקרוב לי כי ברבים היו עמדוי, ו מבאר בעל הגאולה במאמרו ד"ה זה (שנדפס בספרו שער תשובת²), דפיירוש פדה בשלום (בשלום דוקא) הוא שהפדי' היא באופן שהמנגד מתבטל לגמרי, שכן אין צורך למלחמה כלל. וע"ד שהי' בימי שלמה, כל הגויים נתבטלו לגבי שלמה, שלא ע"י מלחמה כלל, שכן נקרא בשם שלמה כי שלום הי' בימייו כו⁴. אלא שהשלום שבימי שלמה לא הי' עדין בשלימות⁵, ותכלית הלימוד שבזה יהי' ביוםות המשיח שאז יתבטל הרע לגמרי (כמ"ש⁶ ואת רוח הטומאה עבירה מן הארץ), שכן יהי' אז ונhero אליו כל הגויים גו⁷ (ונheroו מעצם), וכמו"כ בנווג לבע"ח — לא ירעו ולא ישחיתו גו⁸ וארי' כבקרiacל תבן⁹, ואולי ייל', דזה שמכbia בהמאמר הפסוק וארי' כבקרiacל תבן, מובן, דבריות המשיח גופא, הלימוד דפדה בשלום תה' בתקופה השני¹⁰. וכמובואר במק"א¹¹ חיון הדעות¹² בפירוש וגור זאב עם כבש וגוו¹³, שתתקופה הראשונה דימות המשיח יהי' זה בדרך "משל וחידה"¹⁴, והכוונה לאומות העולם, ובתקופה השני¹⁵ יהי' זה כפשוטו (בנווג לבע"ח).

* יצא לאור בקובנטרס ט"ז'יו"ד בסלו — תשמ"ח, "לקראת ט' בסלו, יום ההולדות לדודו"ר האמצעי (בשנת תקל"ד) ויום ההילולא שלו (בשנת תקכ"ח)*, יו"ד בסלו ים הגאולה דודמו"ר האמצעי (בשנת תקכ"ז)** .. מרבי ט' סלון, שנות הקהלה, שנות תשמ"ח**.

(1) תהלים נה, ט.

(2) ח"א שעיר התפללה) מט, א ואילך.

(3) פ"א. וראה שם נג, ד, נג, א.

(4) כמ"ש (דברי הימים א. כב, ט) שלמה היה שמו ושלום ושקט אתן על ישראל בימי.

(5) כמפורט בהמשך תעריך ח"ב פשע"ד (עי' תשטט). וראה גם שער תשובת שם (נו, א) "וכה"ג הי' בימי שלמה", שהשלום שהי' בימי שלמה hei רק דוגמת השלום דלפ"ל.

(6) זכריה יג, ב.

(7) ישעיה ב, ב.

(8) שם יא, ט.

(9) שם, ג.

(10) שהרי ההכרעה היא (וגם בחסידות) שפי כתובים אלה כפשוטם. אף שבדוחק קצת ייל' שבמאמר זה לא נחית לאיולקי דעתות אלה, כי"א רק להכתוב בכלל.

(11) לקוטש חטיו ע' 417. סיום הרמב"ם יו"ד שבת תשמ"ז (תורת מנחם — הדרנים על הרמב"ם וש"ס ע' קל), ושי' דההרמב"ם והראב"ד — הל' מלכים רפ"ב.

(12) ישעיה שם, ג.

(13) ל' הרמב"ם שם.

(*). ע"ד הסתגוקותו — ראה הקדמה לתורת חיים בראשית, "בית רבבי" ח"ב פרק ו, קובץ "יגדי תורה" חוברת סח (תשורייכסלו ה'תשמ"ו) ט' יד.

ביאור שיטות הסתגוקותו לט' בסלו ה'תקפ"ח, ואופנה — ראה לקוטש לוי"צ אגרות-יקודש ט' שכו, שם ט' שט ואילך.

(**). ע"ד נאולתו — ראה בארכוה "התמים" חוברת ב' ע' נז (נו, א). שם ע' פא (נו, א) ואילך. מבוא לקונטרס "בד קודש". "בית רבבי" ח"ב פרקים דה' (נעתקו גם — בקיצור לשון קצת — בהוספה לקונטרס הנ"ל ע' 20 ואילך).

ב) וביואר העניין (דהגמ שענין הפניי) בשלום הי' גם בימי שלמה, מ"מ, תכלית השלימות שבזה ימי בימות המשיח, וביהם גופא בתקופה הב'), יובן מזה שמאור בהמאמר¹⁵, דגש ע"י עסוק התורה (עכשו) נעשה פדי' בשלום¹⁶, כי הבירור שע"י עסוק התורה הוא "בחיה" ביטול הרע בעצם". וכמבואר בכמה דרישים¹⁷ ההפרש בין תורה לתפללה, שהבירורו דתפלה הוא בדרך מלחמה, שעת צלחתא שעת קרבא¹⁸, והבירור דתורה הוא בדרך מנוחה. דהחילוק שבין בירור בדרך מלחמה לבירור בדרך מנוחה הוא שבכיוורו שכדרכ מלחמה צרי' המברור להתלבש כלכושי המתרBOR, משא"כ בהבירור שבדרכ מנוחה, המברור נשאר במקומו, וע"י הגילוי או ר (המברור) שמאי על המתרBOR, הוא מתרBOR מAMIL. וכמו שי' בימי שלמה, בשלמה הי' במקומו, וע"י גודלות שלו שנשמע גם במקומות הרוחקים, נמשכו אליו עצם, כמו"ש¹⁹ ומילכת שבא שומעת את שמע שלמה גוי ותבא ירושלים גוי. דכמו"כ הוא החילוק שבין הבירור דתפלה להבירור דתורה, שהבירור דתפלה הוא באופן שנפש האלקית מתלבשת בנפש הבהמית (וכיווע²⁰ שכדי' שההתבוננות דתפלה תפועל בירור נה"ב, צריכה להיות התבוננות בעניים כאלו ובאופן שגם נה"ב יכולה להשיג), משא"כ הבירור דתורה הוא בדרךAMIL, דעת' שלומדים בתורה שדבר זה מותר ודבר זה אסור, הם מתרBORיםAMIL.

ג) והנה בהבירור דתורה יש חילוק בין הבירור שע"י גלי'א דתורה להבירור שע"י פנימיות התורה²¹. דהבירור שע"י לימוד גלי'א דתורה צרי' להיות הלימוד בעניים אלו שצרכי'ם לברכם, ומהטעמים על זה שה תורה נתלבשה בדברים גשמיים וגם בדברים האסוריים ועד לטענות של שקר²², הוא, בכדי' לפועל הבירור גם בעניים אלו²³. וזה שוגם הבירור שע"י גלי'א דתורה נק' בשם בירור בדרך מנוחה²⁴

(15) שם גג, א.

(16) להודיע מוח"א (קנא, א. וראה לקוטי לוי"ע שם, שיחת ש"פ ויוצא שנה זו (סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 8-127), דעת' עסוק התורה המשיר ירושלים בקיומה — דיל' הכוונה בזה שאין צורך בעוד מה שהוא ובפרט מלחמתה.

(17) ראה באורכת המשך פדה בשלום תרנ"ט (סה"מ תרנ"ט ע' קסב ואילך) ותש"ד (פי"ט ואילך) — סה"מ תש"ד ע' ואילך).

(18) וזה הובא בלקית ר' ט' חזא. ובכ"מ. וראה זוהר חי' רם, ב. ח'ג רמן, א.

(19) מלכיס'א יויז', א-ב. וראה תור"א בראשית, ד. לקו"ת במדבר ד, א.

(20) ראה תור"א וישב כת, ב. המשך תרס"ו ס"ע קללה ואילך. סה"מ תש"י ע' 56. ובכ"מ.

(21) המשך תרס"ו ע' שווז. המשך תערכ' ח'ב פשע"ז. סה"מ עטרת ע' קללה. ובכ"מ.

(22) שהם למטה גם מדברים האסוריים — נਮוקן מתニア פכ"ד (ל, ב).

(23) ראה קונטוס עץ החיים פ"א (ע' 38).

(24) בהמשך תערכ' שם כותב בזה בירור "בדרכ מלחמה". וכধוגמת הארון שה' מהלך במדבר וה' הורג נחשים שרפיים ועקרבים, "כמו שהמלך יוצא מקומו והולך למדינת האויב להלחם בו". דכמו"כ הוא גם בהבירור ע"י גלי'א דתורה ע"י שהוא מתלבשת בעניים הגשמיים וכו', דאף שהבירור הוא לאוואה בדרךAMIL, הרי הה תלבשות כו' (הילוך במקום האויב) הו"ע של מלחמתה.

אבל בהמשך פדה בשלום תרנ"ט (ע' קסב) ותש"ד (פ"כ — ע' 108) שהבירור שע"י גלי'א דתורה הוא "בדרכ מנוחה", וזה בא בהמשך לענין הבירור בדרך מנוחה שמבואר שם לפניו (סה"מ תרנ"ט ע' קסב. תש"ד ע' 107) שה' בימי שלמה ושיהי לעל'. וראה ד"ה פדה בשלום שבעשר תשבה (פי"א — גג, א): ע"י עסוק התורה .. כמו לעיל .. וכהה'gi בימי שלמה.

הוא מפני שגד עניינים אלו (דברים האסורים וגם טענות של שקר) כמו שהם בתורה²⁵, הם תורה, תורה אמת, ומכיון שגם דברים אלה שבתורה הם דבר ה'²⁶, הלא כה דבריakash²⁷ מה אש כו' אף דברי תורה אין מתקבלין טומאה²⁸, הרי שהתורה היא תמיד במקומה ומדריגתה (דבר ה'), והבירור הוא בדרך כלל מלא. אלא שאעפ"כ אין זה דומה להבירור שע"י פנימיות התורה, דבhbירור שע"י גלייא דתורה הרי זה גופא שהתורה מדברת בנוגע לדברים גשמיים וכו', הרי זה עניין של ירידה²⁹ כביכול, אלא שגם לאחר רידתה והמשכתה למטה היא תורה, דבר ה' (ולא שיורדת ומחלבת בעניין אחר). משא"כ הבירור שע"י פנימיות התורה, מכיוון שפנימיות התורה היא אילנה דחיה (שאינה מלבשת בטור)³⁰, הרי הבירור שנעשה ע"ז הוא שלא בדרך התחבשות כל.

ד) ואולי יש להוסיף בהחילוק שבין גלייא דתורה לפנימיות התורה, דאמיתית העניין דמנוחה ושלום הוא דוקא בפנימיות התורה, הוא לא רק בעניין הבירורים שע"י לימוד התורה, אלא גם בלמידה התורה גופא. דהיינו בוגלה דתורה הוא באופן דקושיםות ותירותים, שבתחלה קס"ד שהסבירה היא כך וכך, ואח"כ מגיעים להבנה עמוקה יותר ושוללים את הסברא הקודמת, ועוד שאומרים עלי' בדורותה היא³¹. דשלילת סברא הקודמת הו"ע "אם לרוב שפכת" (שנאמר גבי דוד³²) כמו שהוא בעולם השכל. ואמיתית עניין השלום הוא דוקא בפנימיות התורה, דלית תמן לא קושיא ולא מחלוקת³³. ויש לומר, דהילוק זה שבין גלייא דתורה לפנימיות התורה שבאופן הלימוד גופא, היא הסיבה להחילוק שביניהם בעניין הבירור שעל ים, ככל פועל פועל בדוגמהו, ולכן, דוקא פנימיות התורה, שבה עצמה לית תמן לא קושיא ולא מחלוקת, גם הבירור שעל ידה הוא בדרך שלום ומנוחה.

ה) והגנה גם בפנימיות התורה גופא יש שני אופנים בכללות. כמו שנתלבשה בהבנת והשגת השכל, דבחינה זו שבפנימיות התורה ישנה גם עצשו, כמו שהיא בבחינת ראי (למעלה מהבנה והשגה), שבחינה זו תהי לעיל, כיודע³⁴ שימוש ילמד (פנימיות) התורה לכל ישראל באופן דrai. וההפרש שבין השגה

(25) ראה לקוטי לוי"צ (אגרות-קדושים ע' רסן) דהא דרי' איש ברותא היא וכי"ב תורה הוא. — ולהזכיר מהמבואר במק"א (לקוט"ש ח"כ ע' 341 ואילך. ח"ל ע' 145, ועוד) בעניין יעקב ועשו האמורים בפרשה" (פרש" רשי חנולדות).

(26) זו הלכה — שבת קללה, ב.

(27) ירמי' גג, כת.

(28) ברוכות כב, א.

(29) להעיר מתニア פ"ד (ח, ב) "נסעה וירדה גו' עד שנתלבשה בדברים גשמיים כו'". ולהעיר מהמשך תער"ב ח"ב ס"ע ע' אמרת יו"ט היהות דהbiror (דשם מ"ה) נעשה בדרך כלל, מ"מ זהו שנמשך בכדי שהיא הבירור כו'".

(30) אנחה"ק סכ"ג.

(31) פסחים יא, א. וש"ג. וראה לעיל הערכה 25.

(32) דברי הימים-א כב, ח.

(33) זוהר קבד, ב (ברע"ג), הובא ונתבאר באנזה"ק שם.

(34) לקו"ת צו ז, א-ב. שער האמונה פ"ס. סדרה וידבר אלקים (השני) תרצ"ט. ועוד.

לראוי' הוא, דבשוגה, גם כשהיא בהתאמות, אפשר שע"י קושיא יהי' אצלו שינוי או חילשות עכ"פ. משא"כ בראי', גם כשיקשו לו קושיות הכי חזקות, לא יהיו אצלו שום ספק במה שראה. והטעם לזה הוא, כי כשאדם משיג בשכלו איזה דבר, הרי זו הדבר נוסף עליו, משא"כ כשהוא רואה איזה דבר, הדבר נחקר בפנימיותו וכאילו שנעשה חלק מעצמו ולבן אין שייך בזה שינוי.

וע"פ כל הניל יש לבאר, דהجم שענין פדה בשלום הי' גם בימי שלמה, מ"מ, השלים שבחזון ימי בימות המשיח, ובימות המשיח גופא בתקופה הב', דיש לומר, שג' דוגות אלו בשלום (בימי שלמה, בתקופה הא' דימות המשיח ובתקופה הב') הם דוגמת ג' הדרגות הניל שבתורה. והענין הוא, דזה מלכת שבא שמעה את שמעו שלמה והוא ע"י שמו (דשם הוא האריה) נמשך ונפתחת למרחקים עד לאין שבא, שלמה עצמו הי' במקומו והשם שלו (שמע שלמה) נמשך והגיע לשבא, וכל מה שההמשכה נמשכה למקום רוחק יותר היא מתקנתה יותר. ועוד' גם בנוגע להבירור גופא, דגם לאחרי מלכת שבא שמע שלמה, הוצרך להיות ותבוא ירושלים³⁵ (שההילכה מבאה לירושלים לך משך זמן וטרחא כר'), ורק אז נעשה הבירור (בדוגמת הבירור שע"י גליה דתורה). משא"כ הבירור שהי' בימות המשיח, כיון שאז³⁶ ימי הגליוי דאו"ס הבלתי'ם הצטום, دائור זה הוא בכל מקום בשזה³⁷, لكن ימי' אז הבירור (לא באופן של המשכת וירידת האור למטה, והעלאת המתברר למעלה, כי אם) שהאור כמו שהוא אייר בכל מקום, שכן אז³⁸ האפוך אל עמים (כמו שהם במצוות ובמקומם) גוי' כולם גוי' לעבדו שכם אחד.

אלֹא שבחזון גופא יש חילוק בין תקופה ראשונה לתקופה השני. בתקופה הראשונה לא יהיה חידוש במע"ב, הגליוי אלקטות שהי' בעולם ימי' מצד גiley אווא"ס הבלתי'ם שמאיר בכל מקום, אבל לא מצד העולם גופא, מכיוון שעולם ממנהגו נהוג. ולכן ימי' אז הגליוי דהנבראים (והבייטול שלהם) כמו דבר נוסף על מציאותם. [וע"ד³⁹ ההבנה וההשגה דפנימיות התורה, שהיא כמו שזו על האדם, שכן שייך בזה שינוי או חילשות עכ"פ, ניל']. משא"כ בתקופה השני דימות המשיח שהי' שיוני וחדיש במע"ב, יש לומר, שהגליוי בעולם (והבייטול בהנבראים) יהי' גם מצד טבע וגדר העולם גופא.

(35) אבל קודם שבאה — לא היה בה הבייטול. ועד אשר "לא האמנתי לדברים עד אשר באתי" (מלכים א יי"ד, ז).

(36) גם בתקופה הראשונה — ראה בארוכה ד"ה והי' יעקב התחבץ (לקמן ח"ד ע' קצג) סעיף ז, שיל' שהחידוש בתקופה השני הוא אז ימי' גiley אוור חדש שלא האיר קודם הצטום, אבל גiley אווא"ס שהair קודם הצטום היה גם בתקופה הראשונה.

(37) ראה המשך פרטיו ע' כב. ובכ"מ.

(38) צפני' ג, ט. רמב"ם הל' מלכים ספ"א — ומזכר שם בתקופה הראשונה (ראה שם ח"ג).

(39) אבל באופן נעללה יותר. כי גם בתקופה הראשונה, כיון שהי' או גiley אווא"ס הבלתי'ם — יהי' גם ראי' באלקות [ראה בארוכה ד"ה ונחלה גוי' התחבצה] (לקמן ח"ד ע' קצב ואילך) דעתך ההשגה הוא מצד אוור הקן, וענין הראי' הוא מצד אווא"ס הבלתי'ם דקודם הצטום]. אלא שכיוון דוראו כלبشر או יהי' ע"י הגליוי דאו"ס ולא מצד הבשר — ח"ז דוגמת ענן ההשגה שהיא בדרך הוספה וחידוש.

(ז) ויהנה ג' פירושים (ודרגות) הנ"ל דפהה בשלום נפשי, כיון שכל הפירושים הם באותו הפסוק, הם שיערתיים זלי⁴⁰, ובאים בהמשך אחד. דנוסף על זה שככל הדרגות הם תורה [רכמו שבתפלה], גם התפלה דשבת, עם היות שהבירור דשבת הוא בדרך מנוחה⁴¹, מ"מ, גם התפלה דשבת עניינה הוא תפלה, עד"ז הוא גם בוגע לתורה, שגם גליה תורה שבבחי תלבשות, עניינה הוא תורה], הנה כל הדרגות דתורה הם עניין אחד⁴², תורה אחת. שכן, ע"י לימוד התורה עכשו (גם הלימוד דגלה שבתורה) יוכן לתורתו של משיח דבחי ראיי, כיוזע בעניין ותלמודו⁴³ בידו⁴⁴.

(ח) **ואולי** יש לומר בעומק יותר, שגם הדרגה דפדי' שבדרך מלחה, כיון שנקראת בשם פדי', היא שייכת לפדי' בשלום (עד לדרגה הכי נעלית שתהיה בימות המשיח בתקופה השנוי). ובלשון חז"ל⁴⁵ מלחה נמי אתחלתה גואלה היא, כיון⁴⁶ שם גואלה עליה. ועפ"ז יש לבאר יותר הקשר של הגואלה דיו"ד כסלו וו"ט כסלו עם הפסוק פדה בשלום נפשי⁴⁷, דלאורה, הרי ידוע מהלך העניינים בגאות אדרמור' הזקן, ועוד"ז בגאות אדרמור' האמצעי, שהיו עניינים של אחכפייה, השתדרות וכיו"ב, היו עניינים של מלחה, ומקשרים זה עם הפסוק פדה בשלום נפשי שקיי (כמו שסביר אדרמור' האמצעי בדורש הינו) על פדי' בשלום כמו שהיא בתחלת השלימות. ויש לומר הביאור בזה, לכל הדרגות שבפדי' קשורות עם הפדי' בשלום בתחלת השלימות שתהיה לעיל. ויובן זה ע"פ מה שסביר בעל הגואלה בהמאמו⁴⁸ דעתין פדה בשלום נפשי בעבודת האדם [שהפדי' דנפש האלקית מהгалות דנפש הבהמית היא באופן דשלום, שהוא"ב אינה מנגדת כל'] הוא כשהעבודה היא במס"ג, ובמס"ג גופא — מס"ג דיחידה. דעת"י המס"ג שמצד חי, נעשה רק אחכפייה נה"ב, וע"י המס"ג שמצד ייחידה. היא מתבטלת למגרי. ועפ"ז יובן הקשר דפדי' שבדרך מלחה [העבודה שמצד חי, ולמהו יותר העבודה שמצד נרין] לפדה בשלום נפשי (יחידה), כי בכל עבודה ועובדיה יש בה (בהעלם) המס"ג שמצד ייחידה. וכדייאת בתניא⁴⁹ עוסק התורה והמצוות והתפלה הוא עניין מס"ג ממש. וכך יוכן שאמיהת העניין דמס"ג (מס"ג ממש) הוא המס"ג שמצד ייחידה, הרי מוצא, שככל עניין דתורה ומצוות

(40) ראה לקו"ש ח"ג ע' 782. ו עוד.

(41) המשך פדה בשלום תנ"ט (פ' קסב-קסג) וחשיד (פ"ט — ע' 107). ובכ"מ.

(42) להעיר מהמשך תעריך ח"ב פ"ש"א ואילך.

(43) פסחים ג..א. ושם.

(44) ראה לקו"ת (תוורית כב, א. ובכ"מ) בפירוש מzhouל הניל, שע"י הלימוד בעזה"ז "זוכה ללמידה ניב"כ"ר". וע"פ מס' בתניא פל"ז ש"תכלית השלימות הזה של ימות המשיח ותהיית המתים כי תלו במעשינו ועבורתינו כל זמן משך הגלות כו" — יש לומר, שעפ"ז הוא גם בוגע לתורתו של משיח, שההכנה זהה והכל הוא ללמידה פנימית התורה במשך זמן הגלות.

(45) מגילה ז, ב.

(46) פרשי' שם ד"ה אתחלתא.

(47) ראה אגרות הקורוש דארה"ז (נדפסה באג"ק שלו סי' לח. וש"ג) (וראה רודה פדה בשלום היתשל"ח לסתן ע' קמ"ב) ובהערה 4 שם. וש"ג) — בוגע ליש"ט כסלו, "בית וב"י" ח"ב ס"ה בהערה א — בוגע ליו"ד. כסלו (וראה לקו"ש חכ"ה. שיחת ליו"ד כסלו — ע' 160 ואילך).

(48) ס"פ"ו ואילך (_nb, ג וailc).

(49) פמ"א (נח, א).

[אפילו העניינים פשוטים דתומ"ץ שאלא ניתה תורה (ח"ו) היו למדים אותו מבהמת הארץ⁵⁰] יש כה המס"ג דיחידה. ויתירה מזו, גם ההבנה והשגה דתורה היא ע"י העניין דהקדמת נעשה לנשמע כמ"ש⁵¹ תומת ישרים תנחים⁵², דעתן הקדמת נעשה לנשמע הוא הביטול לבעל הרצון (שלמעלה מהביטול להרצן)⁵³, בביטול זה בא מעצם הנשמה (שלמעלה מהגליילים דהנשמה), בחינת ייחידה.

והגם דעתן המס"ג המבוואר במאמר הניל' דבעל הגאולה הוא שנתקבלו כל רצונותיו (ועוד שכל העניינים הם בהשתנות)⁵⁴, יש לומר, שככל הדרגות דמס"ג הם עניין אחד. ועוד הידוע⁵⁵ בעניין היראה, דכיון שיראה היא ביטול (שלילת המציאות), לכן כל הדרגות שביראה הן יראה אחת, עד"ז ייל' בעניין הביטול דמס"ג. ואדרבא,כיון שהבטול דמס"ג הוא מצד כלות ועצם הנפש, ודלא כביטול דיראה שהיה רק מדה אחת, הרי עניין זה [声称 הדרגות הם עניין אחד] במס"ג הוא עוד יותר מאשר ביראה. ויבן זה ע"פ משל מלכותא דארעא⁵⁶, שכשאדם נכנס לצבא (אף שעדיין לא שירת בהצבא, ועכ"כ שלא הי' במלחמה) הוא מסר את עצמו לגמרי אין וערט אויס בעה"ב אויף זין. דכמ"כ הוא בצבא הרוחני, שישראלם הם צבאות הויי⁵⁷, דזה שככל אחד מישראל יש לו קבלת עלול [כפתוגם היידוע⁵⁸ איד איז א קבלת-עלויין], שבזה הוא נכנס לצבאות השם, הרי ע"ז הוא מסר את עצמו לגמרי לאלקות, ומסירה זו היא קשורה ומair בה המס"ג שמצד ייחידה בדרוגה הci נעלית.

ט) וע"פ הניל' יש לבאר גם הא דאיתא בירושלמי⁵⁹עה"פ פדה בשלום נפשי גוי כי ברבים היו עמידי, דקיי על אנשי אבשלום שהתפללו לשלומו של דוד. דלכראה, הרי מבוואר לעיל דפדי' בשלום הוא בתורה דוקא משא"כ תפלה היא בדרך מלחה, וחפלתם של אנשי אבשלום היהת נוגע למלחמה אבשלום. ועוד"ז צריך להבין בהקשר של הגאולה די"ט כסלו עם הפסוק פדה בשלום, הרי הגאולה דאדמו"ר הוזק היהת (כפי שכותב באגה"ק שלוי⁶⁰) כשקרייתי בספר תהילים, דעתינה של אמרת תהילים (אע"פ בספר תהילים הוא מכ"ד ספרים דתנ"ך, תורה) הוא תפלה, ובלשון הכתוב⁶¹ נעים זמירות ישראל (דזמירות שייכים לתפלה⁶²), ובפרט ע"פ היידוע

(50) איוב לה, יא. עירובין ק, ב.

(51) משליל יא, ג.

(52) שבת פח, א.

(53) סה"מ היחש"ט ע' 148 ואילך. ובכ"מ.

(54) ראה בארוכת ד"ה פודה בשלום בשיעור תשובה שם פ"ח (נג, ג ואילך).

(55) ראה תוויא קיד, ד. לקו"ת ראה לא, א. ביאורי הוזר לאדרהאמ"ץ פא, א-ב. ביאורי הוזר להצע"ע תען. קונטרס העבודה פ"ג (ע' 18).

(56) שהוא כעין מלכوتא דרכיעא — ברכות נה, א.

(57) כמו שקבעו מעת יציאתכם ממצרים — בא ב, מא.

(58) ראה סה"מ תש"ד ע' 5.

(59) סוטה פ"א ה"ח. וראה ג"כ פרש"י עה"פ. פרש"י ד"ה כי ברבים — ברכות ח, רע"א.

(60) נסמן לעיל הערה 47.

(61) שמואל-יב בג, א.

(62) ולהעיר ממש'ן זמירות היו לי חקיק. ובתניא קו"א ד"ה זמירות קריית להו כו'. לקו"ת במדבר י"ח, א. ואילך. ועוד.

מספרוי רבותינו נשיאינו שגוארת אדמור'ז הוקן באה ע"י התפלות דתלמידיו וחסידיו וכל ההולכים בעקבותיו, ונארלה זו שבאה ע"י תפלה, שעת צלחת שעת קרבא, באה באמירת הפסוק פדה בשלום. ויש לומר הביאור בזה, כיון שעסוק התורה ומצוות הו"ע מס"ג ממש (כמובא לעיל מתניא), لكن, גם תפלה⁶² קשורה עם פדה בשלום. ויש לומר, שادرבה, עניין המס"ג הוא בתפלה יותר מבתורה. כי זה שעסוק התורה הוא מס"ג ממש, הרי הרגש זה דמס"ג צריך להיות "קדום שיתחיל ללמידה" [וכשלומד הרבה שעות רצופות יש לו להתבונן בזה בכל שעה ושעה]⁶³, אבל בעת הלימוד, כשהוא עסוק בהבנת והשגת העניין שלו, אינו מרגיש הביטול דמס"ג. ואדרבא. מאן מלכא רבנן⁶⁴ ואורייתא הוא דקא מרתחא לוי⁶⁵, משא"כ בתפלה, צריך להיות כעבדא קמי מריר⁶⁶, תכליות הביטול דמס"ג.⁶⁷

יו"ד וע"פ כל הניל יובן זה שדוקא ע"י העבודה עתה בהזמנך דעקבתא דמשיחא כאשר החושך יכסה ארץ⁶⁸ באים להגילאים של הגואלה העתידה. כי דוקא בזמן זה, כשצריך להתחסוך עם ניצוצי קדושה שנפלו למקום בלתי טהור, ורקין להפוך מריריו למיתקה וחשוכה לנורא, ועוד שזמן יוצאים מן הד' אמות של תורה, או מן הד' אמות של תפלה, ליצאת מבית הכנסת ומבית המדרש, ובכל שון השו"ע הנהג בהם מנהג דרך ארץ⁶⁹, מ"מ ע"י העבודה עכשו דוקא מביאים את הגואלה העתידה, dazu יקווים מ"ש⁷⁰ ואתם תלוקטו לאחד אחד, kao"א מישראל וכל ישראל, וכספרם וזהבם אתם⁷¹, עם כל ניצוצות הקדושה השיעיכים להם וגם הנמצאים בכספם וזהבם כפושטם. לפי שבעבודה זו בזמן הגלות ישנו עניין המס"ג בתכלית. וכיודע תורה רבינו הוזקן (ובארוכה במאמר נשייא דורנו כ"ק מורי"ח אדמור"ר⁷²) עה"פ⁷³ והאיש משה עניינו מאי מכל האדם אשר על פניו האדמה, שהענוה דמשה (משה אמרתו אמרת⁷⁴) הייתה במיוחד בקשר לדרא דעקבתא דמשיחא, בראשותו את המס"ג שליהם בקיום התומ"ץ בעניין אל יתביש מפני המליעיגים⁷⁵ וכו' וכיו"ב.

(63) משא"כ תפלה מצ"ע.

(64) תניא פמ"א (נח..ב.).

(65) ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רגג, ב.

(66) תענית ד, רע"א.

(67) שבת י"ד, א.

(68) משא"כ בתורה, הרי אדרבה — לימוד התורה צ"ל באופן ד"כ עצמותי תאזרנה" (ראה עירובין נג, א. תניא פלי"ז — מז, א.).

(69) ישע"י ס, ב.

(70) ברוכות לה, ב. וראה שו"ע או"ח רסקנ"ה.

(71) ישע"י כז, יב.

(72) שם ס, ט.

(73) סה"מ קונטרסים ח"א נג, ב. ואילך. וראה ג"כ סה"מ עטרת ע' תהס. ובכ"מ.

(74) בהעלותך יב, ג.

(75) תנחותמא קרח יא. וראה ב"כ עד, א. ושם.

(76) ראה טו ורמ"א או"ח בתקנתו. שו"ע אדרה"ז או"ח מהדור"ב ס"א ס"ג. מהדור"ק שם ס"א.

וזה מביא לקיים הייעוד ויספו ענוים בה' שמחה⁷⁷, שמחת עולם על רашם⁷⁸, שמחת הגאה לה האמיתית והשלימה, הבאה במינוח ע"י הפעצת המעינות חוצה⁷⁹, ובאופן של נגאלין מיד⁸⁰ ובאופן דפדה בשלים, בלי שום טירחא, עד שיקוים הייעוד⁸¹ והיו מלכים אומנייך ושורותיהם מניקותין, והביאו⁸² את כל אחיכם גוי' מנהה לה' גוי' בכל טהור גוי', בקרוב ממש, בימי הגלות האחרוניות⁸³, ואח"כ מיד ובשלימות בפועל בಗאות האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

-
- (77) ישע"י כת, יט. וראה ד"ה ויהיו חyi שורה גוי' שנה זו — תשם"א (לעיל ח"א ע' רפ ואילך).
 (78) שם לה, ז, נא, יא.
 (79) אגרת הבעש"ט הייזועה — נרפסה בכתור שם טוב בתחלתו. וככ"מ.
 (80) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.
 (81) ישע"י מט, כג.
 (82) שם סו, כ.
 (83) ראה זבחים יט, רע"א. אלא שבפשתות יהיה לעל. ובשלימות.